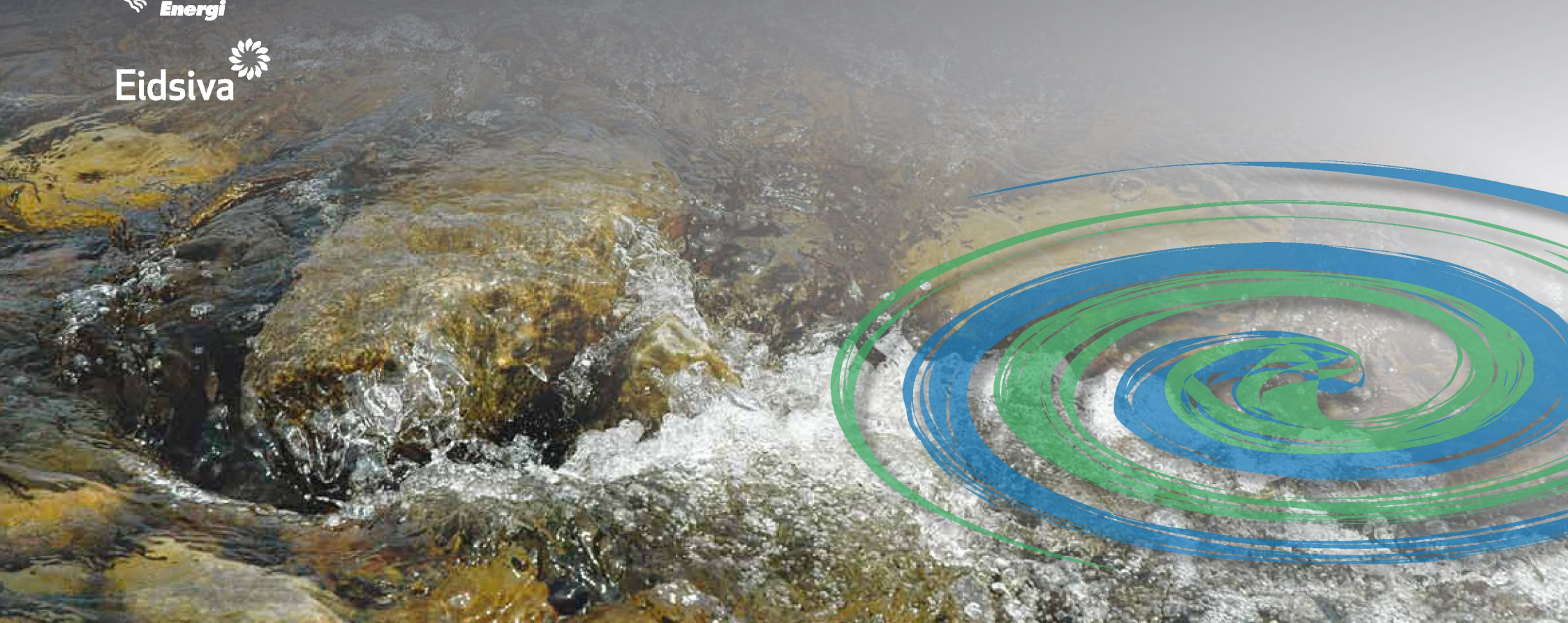
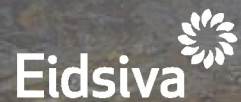
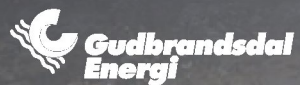




KÅJA KRAFT



Informasjon om konsesjonssøknad for Kåja kraftverk i Gudbrandsdalslågen,
Nord-Fron kommune i Oppland



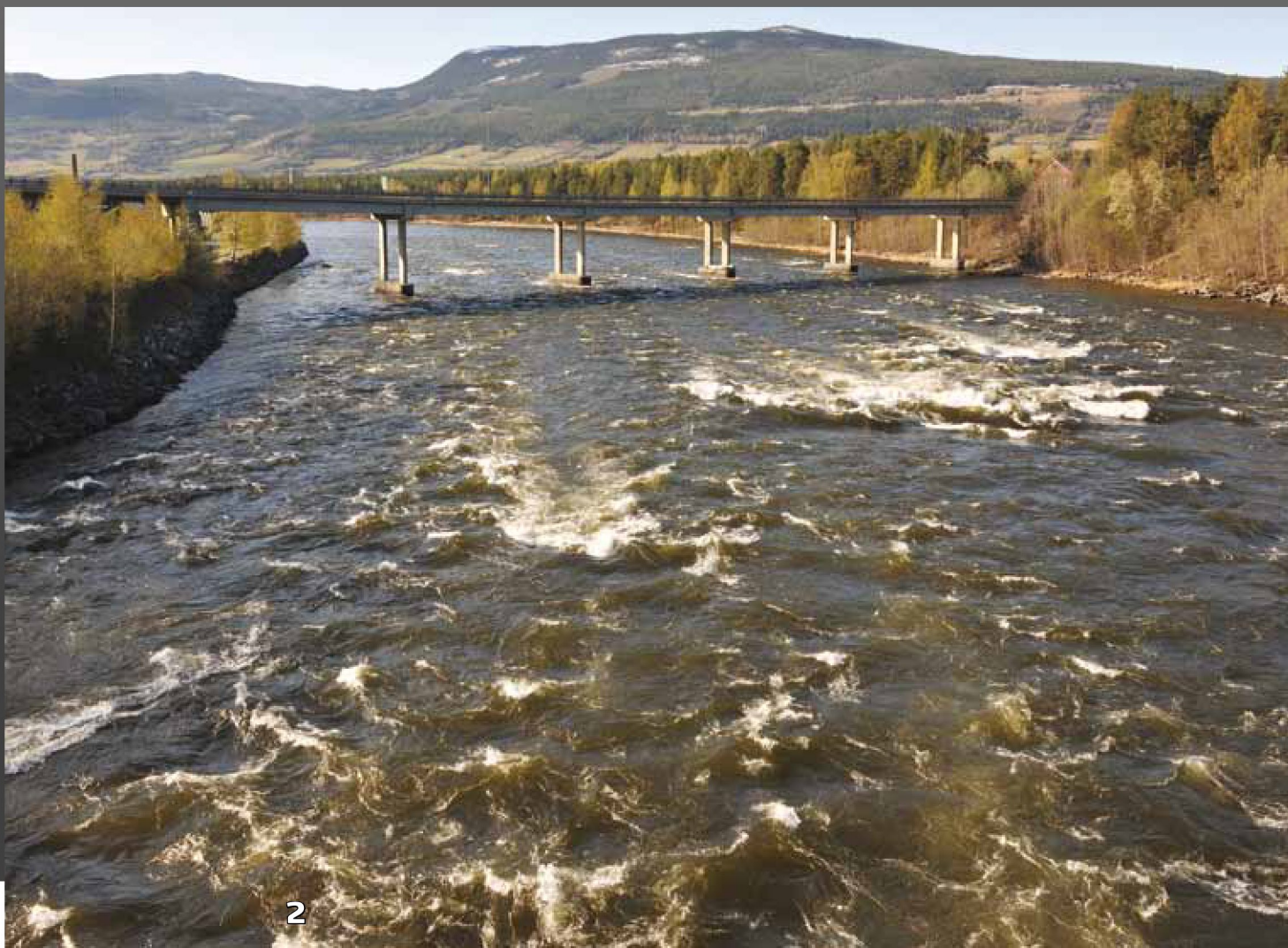
Bakgrunn

Eidsiva Vannkraft AS og Gudbrandsdal Energi AS søker om konsesjon for utbygging av Kåja kraftverk i Gudbrandsdalslågen nær Vinstra sentrum i Nord-Fron kommune. Konsesjonssøker mener utbyggingen vil gi en betydelig mengde ny fornybar kraft med moderate miljøkonsekvenser og bidra til å oppfylle nasjonale og internasjonale målsettinger for reduserte klimautslipp.

Anleggsperioden og senere produksjonen av fornybar energi vil skape betydelige verdier i lokalsamfunnet.

Hvem står bak?

Dersom konsesjon gis vil utbygging og drift skje i selskapet Kåja Kraft DA, eid av Eidsiva Vannkraft AS (60 prosent) og Gudbrandsdal Energi AS (40 prosent). Eidsiva Vannkraft AS er del av Eidsiva Energi, som er eid av 26 kommuner, samt Hedmark og Oppland fylkeskommuner. Gudbrandsdal Energi er eid av Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu og Øyer kommune i Oppland.



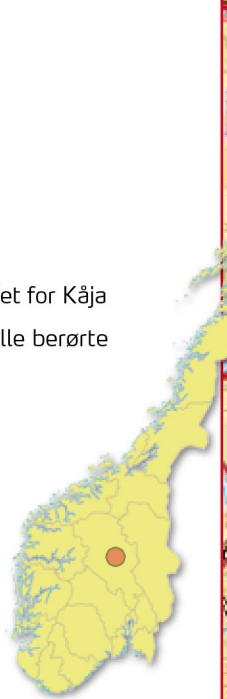
Hensikten med brosjyren

Denne brosjyren er en kortversjon av søknaden som nå er utarbeidet for Kåja kraftverk. Hensikten med brosjyren er å informere innbyggere og alle berørte parter om prosjektet. Søknad med konsekvensutredning blir sammen med brosjyren sendt ut til berørte myndigheter og interesseorganisasjoner, samt lagt ut til offentlig ettersyn etter offentliggjøring i lokalaviser. Brosjyren blir i tillegg sendt direkte til husstander i området. Mer om saksgang og kontaktinformasjon finner du lenger bak i brosjyren.

Dagens situasjon

Gudbrandsdalslågen er et sentralt landskapselement forbi Vinstra. I nedbørfeltet ovenfor Vinstra er det fire reguleringsmagasiner. Disse bidrar til omtrent tre ganger høyere vintervannføring i Gudbrandsdalslågen enn om tilsiget hadde vært uregulert. Vintervannføringen i Gudbrandsdalslågen er 50-60 m³/s. I tilsigsfeltene ovenfor Kåja er det sju kraftverk med en årlig produksjon på ca. 1 200 GWh. Etter mange år med regulering oppfattes Gudbrandsdalslågen forbi Vinstra slik den er nå som normalsituasjon for vassdraget.

Vinstravassdraget har fem reguleringer og to kraftverk, Øvre og Nedre Vinstra kraftverk, med en årlig produksjon på ca 1 800 GWh. Driftsvannet fra Nedre Vinstra kraftverk renner ut i Gudbrandsdalslågen sør for Kåja kraftverk, mens Vinstraelva har samløp med Gudbrandsdalslågen like overfor Kåja kraftverk.



Kåja kraftverk



Hva skal bygges?

En betongdam vil heve og stabilisere vannstanden i Gudbrandsdalslågen oppstrøms dammen til kote 238,5. Dammen blir plassert like nedstrøms samløpet mellom Vinstraelva og Gudbrandsdalslågen og ha en total lengde på ca. 100 meter. Dammen er planlagt utstyrt med 5 flomluker. På toppen av dammen etableres en veibru med fortau. Bua åpnes for alminnelig ferdsel.

Kraftstasjonen blir et frittstående bygg på vestsiden av Gudbrandsdalslågen i forlengelsen av betongdammen. Et bygg for ny transformatorstasjon, som vil erstatte dagens Kåja transformatorstasjon på østsiden av Gudbrandsdalslågen, planlegges i forlengelse av kraftstasjonsbygget.

På østsiden av Gudbrandsdalslågen, mellom Strandgata og elvebredden, bygges en 1100 meter lang vanntett flomvoll. Terrenget heves med en svakt hellende skråning fra Strandgata og opp til kronen på flomvollen. Flomvollen vil bli tilsådd og beplantet. Det bygges ingen nye veier på østre bredd som følge av kraftverket.

På vestsiden av Gudbrandsdalslågen og oppover på sørsiden av Vinstraelva blir det bygget en 100 meter lang flomvoll av løsmasser med morenekjerne, som sikres mot elva med steinplastring.

Konsesjonssøker planlegger å bygge ny vei på flomvollen fram til dammen og kraftstasjonen. Dette vil knytte Vinstra øst og Vinstra vest sammen på en ny måte. Ny bru over Vinstraelva 700 meter oppstrøms kraftstasjonen, som planlegges i forbindelse med ny utbygging av ny E6, vil ytterligere bidra til sammenknytning av ulike deler av Vinstra sentrum.

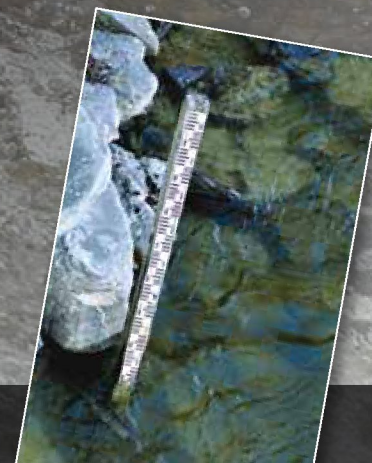
Det vil etableres en avløpskanal på 1500 meter nedstrøms kraftstasjonen. Avløpskanalen etableres for å senke vannet rett nedenfor kraftstasjonen og oppnå nødvendig fallhøyde gjennom kraftturbinen.

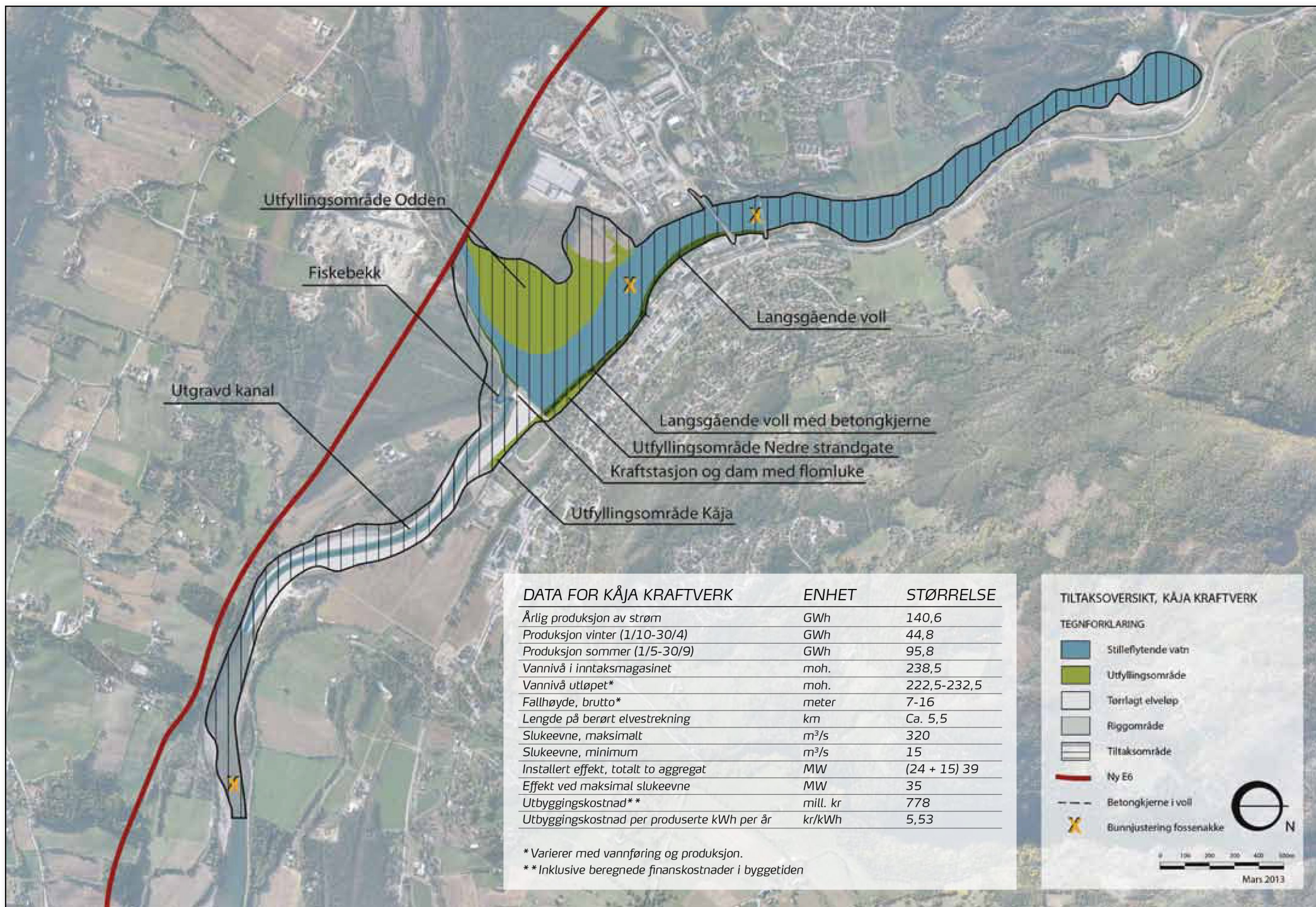
For å bevare dagens inntrykk av Eidefossen i den øvre delen av den berørte elvestrekningen, samt bevare bade-plassen Eidesand, vil fjellterskler i området ved Byrebrua og Sundbrua ca. 1 km oppstrøms dammen bli fjernet. Fjerning av fjelltersklene har også en flomreduserende effekt i dette området.

For å hindre oversvømmelse og unødvendig tap av areal vil terrenget på Odden, som ligger vest for Gudbrandsdalslågen og nord for Vinstraelva, bli hevet. Tilpasning og tilrettelegging av området vil skje sammen med grunneier.

Det planlegges å bygge en fiskepassasje med inntak rett ved Vinstraelvas utløp til inntaksbassenget. Fiskepassasjen formes som en naturlig bekk med vann som renner mellom store elvesteiner. Det planlegges å slippe 0,5 m³/s vann i bekken om sommeren og høsten, og inntil 3,0 m³/s under flomperioder.

Kåja kraftverk forventes å kunne bygges på 2 ³/₄ år.





DATA FOR KÅJA KRAFTVERK

DATA FOR KÅJA KRAFTVERK	ENHET	STØRRELSE
Årlig produksjon av strøm	GWh	140,6
Produksjon vinter (1/10-30/4)	GWh	44,8
Produksjon sommer (1/5-30/9)	GWh	95,8
Vannivå i inntaksmagasinet	moh.	238,5
Vannivå utløpet*	moh.	222,5-232,5
Fallhøyde, brutto*	meter	7-16
Lengde på berørt elvestrekning	km	Ca. 5,5
Slukeevne, maksimalt	m³/s	320
Slukeevne, minimum	m³/s	15
Installert effekt, totalt to aggregat	MW	(24 + 15) 39
Effekt ved maksimal slukeevne	MW	35
Utbyggingskostnad**	mill. kr	778
Utbyggingskostnad per produserte kWh per år	kr/kWh	5,53

* Varierer med vannføring og produksjon.

** Inklusive beregnede finanskostnader i byggetiden

Hvordan vil utbyggingen arte seg i landskapet?

Her vises Vinstra sentrum
fra Baukholshaugen før
og etter bygging av
kraftverket. I bildet på
side 7 er kraftverket og
endringene i terrenget
manipulert inn.





Utsikt fra Baukhols- haugen

Baukholshaugen utgjør et av få punkter i de øvre lisdene der tiltaket blir godt synlig.

På dette bildet er tiltaket lett å se, uten at det dominerer i det sammensatte landskapsbildet.



Utsikt fra Brakjeberget

Fra utsiktspunktet på Brakjeberget vil en ny kraftstasjon ligge sentralt i landskapsbildet. Dette er et av få punkter der både oppstrøms og nedstrøms elveløp vil være godt synlig.

Odden på vestre side av Gudbrandsdalslågen er illustrert som grasdekt areal.



Utsikt fra Strandgata sør

Sør i Strandgata hindrer dagens vegetasjon i stor grad visuell kontakt med elva. Ved etablering av tiltaket vil flomvollen redusere utsyn over elva mens den visuelle kontakten med det overordna landskapsrommet vil bedres.



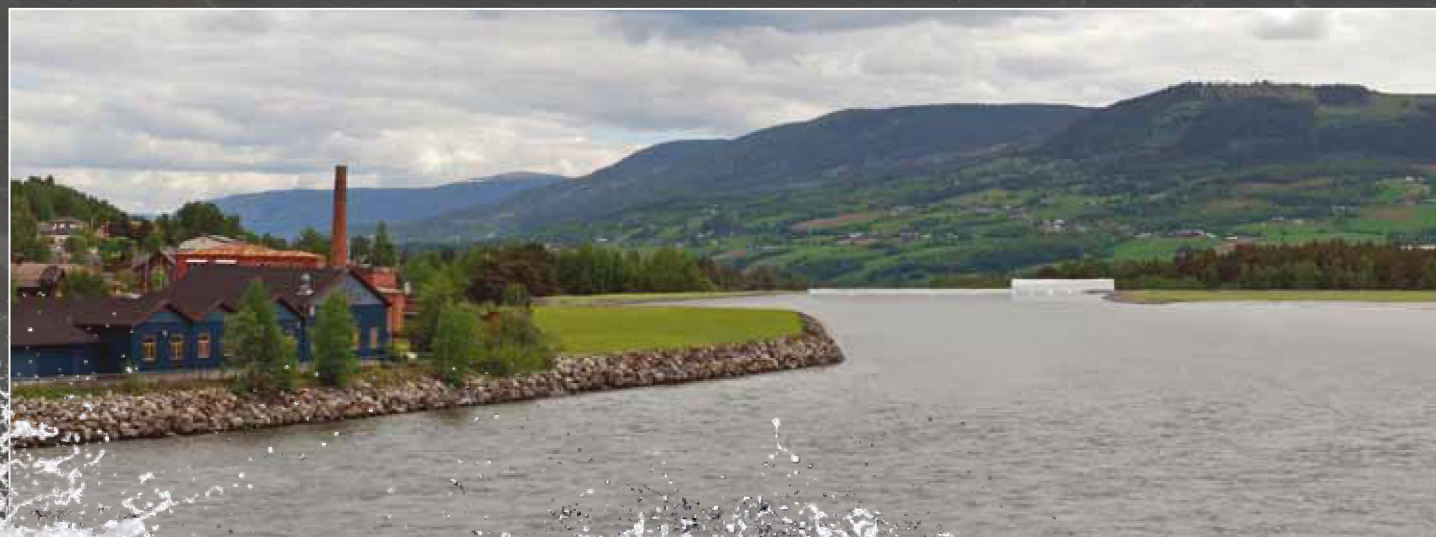
Utsikt fra Strandgata nord

Eiendommen i Strandgata 27 er i dag opparbeidet ned mot elvekanten. Den visuelle kontakten med elva er god. Landskapsbildet etter utbygging vil i stor grad avhenge av hvordan tomte tilrettelegges.



Utsikt fra Byrebrua

Fra Byrebrua gis det god utsikt utover det stilleflytende vannspeilet ned mot kraftstasjon og demning. Elvefronten er gjort tilgjengelig med åpne opparbeida areal, der detaljer kan bestemmes i en senere fase.





Eidesand

Ved Eidesand vil vannstanden ved mindre vannføringer øke noe i forhold til dagens situasjon. Eidefossen vil da framstå med et mindre fall og noe mindre inntryksstyrke, men ikke i den grad at det blir utslagsgivende for opplevelsen av landskapsrommet.



Nettilknytning



Kåja kraftverk blir tilkoblet 66 kV regionalnett i Gudbrandsdal Energis konsesjonsområde. Ved utbygging av Kåja kraftverk planlegges å etablere en ny 66 kV transformator nær kraftstasjonen. Denne vil erstatte eksisterende Kåja transformatorstasjon på østsiden av Gudbrandsdalslågen.

Bygging av kraftverk og ny transformatorstasjon gjør at dagens luftstrekke over Gudbrandsdalslågen ved Kåja erstattes av kabel lagt i damkonstruksjonen. Det blir ingen nye luftstrekke som følge av tiltaket.

Virkninger

Det er gjennomført konsekvensutredninger av de forhold som forventes å kunne bli berørt av utbyggingen. Undersøkelsene er gjennomført av uavhengige kompetansemiljøer og bygger på forslag fra utbyggeren, innspill fra berørte instanser i høringsrunden i meldingsfasen, og endelig utredningsprogram bestemt av NVE.

Fisk

Resultatene fra fagutredningene viser at tiltakets mest negative konsekvenser av varig art er knyttet til fisk, ferskvannsbiologi og naturmiljø. Fagutredningen om fisk peker særlig på konsekvenser for ørretstammen, som i dag vandrer fritt fra Harpefoss og helt opp til Ottaelva. Det er foreslått avbøtende tiltak som fiskepassasjer for toveis vandring, opprettelse av nye gyteområder og etablering av skjul for fisken for å dempe den negative effekten.

- 1: Under fiskeundersøkelsene ble en spesialbygget båt brukt ved innsamling av fisk som skulle merkes.
- 2: Fisken bedøves og radiosenderen opereres inn under huden.
- 3: Her settes den radiomerkede ørreten ut i Harpefossdammen.
- 4: Fiskens vandring i Lågen registreres ved radiopeiling.





Flora og fauna

Oppstrøms dammen vil elveørlokaliteter bli demmet ned. Elveørkratt nedstrøms dammen er avhengig av flompåvirkning og vil bli skadelidende som følge av redusert flompåvirkning etter kanaliseringen. Røddisteartene doggpil og klåved kan på sikt utkonkurreres som følge av dette. Det forventes å bli flere negative enn positive effekter for hekkende, rastende og overvintrende vannfugl langs Gudbrandsdalslågen.

5: Søre Gransmorka

Langs Gudbrandsdalslågen nedenfor Søre Gransmorka er det flomenger som har forholdsvis triviell engflora på grunn av tilførsel av næringsrikt flomvann fra Gudbrandsdalslågen.

6: Eidesand-doggpil

På ytre del av grusøra på Eidesand står det noen doggpilkratt på grusør.

7: Storøya klåved-ør

Klåved på Storøya nedenfor Vinstra. Dette er en typisk elveørkratttdanner i de åpne stein- og grusrike ørene langs elva i området. Nedenfor til venstre er nærbilde av klåved.

8 : Overvintrende sangsvane i Gudbrandsdalslågen



Reiseliv

Dersom ørretstammen svekkes som følge av tiltaket, vil dette ha negativ virkning for sportsfiske og reiseliv.

På den positive siden vil kraftverket gi et stille vannspeil oppstrøms dammen, som vil kunne gi gode rekreasjonsmuligheter i og nær Vinstra sentrum. Tiltakene i området vil også kunne bidra til en utvikling av Vinstra som et mer attraktivt tettsted for turisme og rekreasjonsaktiviteter.

Landskap

Utbyggingen er vurdert å gi positiv konsekvens for landskapet oppstrøms dammen, og en viss negativ konsekvens for landskapet nedstrøms dammen. Fagutredningen vektlegger at en ny opparbeidet elvefront tilfører tettstedet Vinstra nye kvaliteter, samt at ny vegforbindelse over dammen vil virke positivt på utviklingen av sentrum. Fagutredningen legger også vekt

på at opprydding i kraftledninger ved Kåja er positivt for opplevelsen av landskapet.

Utredningen sier at kanaliseringen nedstrøms dammen vil framstå som kunstig, og på den måten ha en viss negativ effekt. En kombinasjon av god kanalutforming og at dette området er lite synlig fra store deler av nærområdet, vil redusere den negative effekten.

Nedstrøms utløpet fra kraftverket vil elva gå åpen om vinteren. Risikoen for ulemper med frostrøyk i området blir likevel karakterisert som lav.

Naturressurser

Grunnvannstanden vil synke noen meter nedenfor kraftverket. Utbygger vil avbøte dette med oppgradering av vanningsanlegg, slik at grunneiere ikke blir skadelidende. Forutsatt

oppgradering av vanningsanlegg er det funnet få negative virkninger for naturressursene i området.



Jord- og skogbruk

Hverken jordbruks- eller skogbruksproduksjon blir påvirket eller er forventet å endre seg som følge av utbyggingen. Bruk av arealer til massedeponier og annen virksomhet vil likevel ha noe negativ konsekvens for jordbruk i influensområdet i den perioden anleggsarbeidene pågår. Det blir ingen negative konsekvenser for drikkevann.

Samfunn og næringsliv

Beregninger fra andre vannkraftutbygginger tilsier at lokale aktører vil ha leveranser til prosjektet tilsvarende ca. 70 årsverk, samtidig som et sterkt bygg- og anleggsmiljø i Midt-Gudbrandsdal kan gjøre at lokale leveranser blir større enn tidligere erfaringer tilsier.

Nord-Fron kommune vil fra første driftsår få ca. 4,1 millioner kroner i form av netto naturressursskatt, konsesjonskraft, konsesjonsavgift og eiendomsskatt. Dette tilsvarer nesten av 1 % av kommunens årlige inntekter.

Støy under anleggsperioden vinterstid kan virke forstyrrende, og det vil være behov for avskjerming mellom anleggsområdet og nærliggende boliger.



Avbøtende tiltak

Vesentlige avbøtende tiltak er lagt inn i utformingen av prosjektet. Dette gjelder blant annet utformingen av flomvoller, damkonstruksjon, fiskepassasjer og vannføringsforhold oppstrøms og nedstrøms dammen.

I tillegg har utbygger foreslått konkrete tiltak for å redusere ulemper som utbyggingen kan medføre, og som er påpekt gjennom konseskvensutredningene:

Gjennom utvikling av prosjektet fra forhåndsmelding til konsesjonssøknad er tidligere foreslåtte massedeponi på Storøya og Øyom tatt ut av planene.

Fjerning av nederste fossenakke ved Øyom er tatt ut av planene for å unngå skadevirkninger for ørretstammen.

Tilpasninger i avløpskanal og inntaksbasseng slik at resultatet blir best mulig for fisk, fugleliv og landskapsopplevelse.

Eidesand bade- og rekreasjonsområde blir bevart og tilrettelagt slik at rekreasjonsområdet kan bestå med god kvalitet.

I byggeperioden vil det bli lagt stor vekt på god avskjerming og støyreduksjon mellom anleggsområdet og bebyggelsen.



Eidesand bade- og rekreasjonsområde blir bevart.



Videre saksgang

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) behandler utbyggingssaken, og behandlingen skjer i tre faser:

Fase 1 – meldingsfasen

Tidligere har søker gjort rede for sine planer i en melding, og beskrevet hvilke konsekvensutredninger en mente var nødvendig. Meldingen ble sendt på høring til alle berørte parter. Etter å ha mottatt høringsuttalelser fastsatte NVE konsekvensutredningsprogrammet.

Fase 2 – utredningsfasen

Konsekvensene ble i denne fasen utredet i samsvar med det fastsatte programmet, og de tekniske og økonomiske planene ble utviklet videre. Fasen ble avsluttet med innsending av konsesjonssøknad med tilhørende konsekvensutredninger til NVE.

Fase 3 – søknadsfasen

Saken er nå i denne fasen. Planleggingen er avsluttet. Konsesjonssøknaden vil sendes på høring til alle berørte parter. Etter å ha mottatt høringsuttalelser avgir NVE sin innstilling i saken til Olje- og energidepartementet (OED).

Høring

Søknaden blir kunngjort i lokalpressen og lagt ut til offentlig ettersyn. Samtidig blir den sendt på høring til sentrale og lokale forvaltningsorganer, ulike interesseorganisasjoner og alle som kom med uttalelse til meldingen. Søknaden med konsekvensutredning vil være tilgjengelig for nedlasting på www.nve.no/vannkraft i høringsperioden.

Alle kan komme med uttalelse. Denne kan sendes via nettsiden www.nve.no/vannkraft, eller til NVE, Konsesjonsavdelingen, Postboks 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Høringsfristen er minimum tre måneder etter kunngjøringsdatoen.

Formålet med høringen av søknaden med konsekvensutredninger er:

- å informere om planene
- å få begrunnede tilbakemeldinger på om alle vesentlige forhold er tilstrekkelig utredet, jf. kravene i utredningsprogrammet
- å få begrunnede tilbakemeldinger på om tiltaket bør gjennomføres eller ikke
- å få eventuelle nye forslag til avbøtende tiltak.

Åpent møte

I løpet av høringsperioden vil NVE arrangere et åpent folkemøte der deltakerne blir orientert om saksgangen og utbyggingsplanene. Tidspunkt og sted for møtet vil bli kunngjort på www.nve.no/konsesjonsnyheter og i lokalavisene.



Åpent møte på Vinstra
i forbindelse med meldingsfasen

Sluttbehandling

Etter at høringsrunden er avsluttet, utarbeider NVE sin innstilling i saken og sender den til OED for sluttbehandling.

Endelig avgjørelse blir tatt av Kongen i statsråd. Store eller særlig konfliktfylte saker kan bli lagt fram for Stortinget.

I en eventuell konsesjon kan OED sette vilkår for drift av kraftverket og gi pålegg om tiltak for å unngå eller redusere skader og ulemper.

I følge vassdragsloven kan grunneiere, kommuner og andre interesserte kreve utgifter til juridisk bistand og sakkyndig hjelp dekket av søker, i den utstrekning det er rimelig. Ved uenighet om hva som er rimelig, kan saken legges fram for NVE. Vi anbefaler at privatpersoner og organisasjoner med sammenfattende interesser samordner sine krav, og at avtale med utbygger om å få dekket utgifter til juridisk og sakkyndig bistand inngås før utgiftene påløper.



KÅJA KRAFT

Spørsmål om saksbehandling og planer

Spørsmål om saksbehandling kan rettes til:

nve@nve.no, eller

NVE – Konsesjonsavdelingen

Postboks 5091 Majorstua, 0301 OSLO

Kontaktperson:

Ingrid Haug

inh@nve.no, tlf. 22 95 94 16

Spørsmål til innholdet i søknaden, konsekvensutredningene og de tekniske planene rettes til:

Eidsiva Vannkraft AS, Postboks 1098, 2605 Lillehammer.

Kontaktpersoner:

Ola Børke, leder, Forretningsutvikling og Miljø, Eidsiva Vannkraft AS

ola.borke@eidsivaenergi.no, tlf. 959 81 276

Håkon Rustad, prosjektutvikler, Eidsiva Vannkraft AS

hakon.rustad@eidsivaenergi.no, tlf. 452 69 500



KÅJA KRAFT

KAI MYHR AS - 2013

Landskapsbilder og visualiseringer på side 8, 9, 10 og 11 samt tiltaksoversikten på side 5 - Hilde Johnsborg, Multiconsult AS
Badebilder fra Eidesand - Dølen, Båt- og peilebildene på side 12 - Jon Museth. Bilde 5, 6 og 7 på side 13 - Bjørn Harald Larsen. Ørretbildet på side 14 - Kjetil Pålsrud. Resterende bilder: Kai Myhr

